



V jadrovej energetike je Slovensko veľmocou. Chceme sa od vás učiť, ako stavať atómové elektrárne (ROZHOVOR)	. 2
Online, hnonline.sk, 5. 9. 2024, 15:30	
V jadrovej energetike ste veľmocou	. 5
Tlač, Hospodárske noviny, 6. 9. 2024	
KARDIOCENTRUM AGEL KOŠICE-ŠACA POSÚVA HRANICE MODERNEJ LIEČBY SRDCOVO-CIEVNYCH OCHORENÍ	8
Tlač, Nový Čas - Východ, 6. 9. 2024	
Z väčšiny internátov na východe sa ozýval stavebný ruch	. 9
Online, kosiceonline.sk, 6. 9. 2024, 6:08	



V jadrovej energetike je Slovensko veľmocou. Chceme sa od vás učiť, ako stavať atómové elektrárne (ROZHOVOR)

📅 5. 9. 2024, 15:30, Zdroj: hnonline.sk , Vydavateľ: MAFRA Slovakia, a.s., Autor: Pavel Novotný, Sentiment: Pozitívny, Téma: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Kľúčové slová: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach

Dosah: 172 404 GRP; 3,83 OTS; 0,04 AVE; 1105 EUR

Na globálny trh exportujeme 45 percent celosvetovej produkcie uránu, tvrdí pre HN Roman Vasilenko, námestník kazašského ministra zahraničných vecí.

Tento týždeň ste navštívili Slovensko. Môžete povedať, s kým ste u nás rokovali a akých oblastí sa vaše rozhovory týkali?

Stretol som sa s viacerými slovenskými predstaviteľmi, napríklad so štátnym tajomníkom ministerstva zahraničných vecí Marekom Eštokom či s ministrom obrany Robertom Kaliňákom. Samozrejme, bavili sme sa predovšetkým o rozvoji našich vzájomných vzťahov. Obe strany sa zhodli v presvedčení, že dnes máme vytvorené ideálne podmienky na ich prehĺbovanie. Máme síce medzi sebou dlhoročne veľmi dobré obchodné a ekonomické vzťahy, naša investičná spolupráca však nie je na takej úrovni, na akej by mala alebo mohla byť.

Môžete spresniť konkrétne čísla?

Minulý rok dosiahla naša obchodná výmena necelých 140 miliónov eur. Je to takmer nič – tak pre Slovensko, ako aj pre Kazachstan. Na porovnanie, s Európskou úniou obchodujeme v celkovej výške 42 miliárd eur ročne. Preto pevne veríme, že sa tieto čísla zlepšia.

Akým spôsobom by ste to chceli dosiahnuť?

Určite by sa dali zorganizovať vzájomné návštevy na najvyššej úrovni. Na stretnutiach v Bratislave sme sa vyjadrili v tom zmysle, že s cieľom pripraviť tieto návštevy zorganizujeme tretieho a štvrtého októbra v Kazachstane medzivládnu komisiu na kvalitnej úrovni. To znamená, že aj za účasti podnikateľského fóra. Dúfam, že tam prídu zástupcovia niekoľkých desiatok slovenských firiem. Takže na tomto teraz pracujeme spolu s ministerstvami zahraničných vecí a hospodárstva, ako aj so SARIO.

O aké odvetvia podnikania je na oboch stranách najväčší záujem?

Spresnili sme si, že najvýznamnejší potenciál pre ďalšiu spoluprácu existuje najmä v obrannom priemysle, ďalej v energetike, vo vysokoškolskom vzdelávaní, v cestovnom ruchu a v pôdohospodárstve. V tejto chvíli je to aspoň týchto päť oblastí. Ak hovoríme o obrannom priemysle, tak v Kazachstane veľmi dobre vieme, že Slovensko má skúsenosti so spracovaním zbraní, ktoré sa používali za socializmu a v súčasnosti sú už nepoužívané. To je jedna vec. Ďalšia vec je tá, že máme kvalitné moderné technológie. Ako príklad môžem uviesť spoločnosť Virtual Reality Media (VRM) z Trenčína, ktorá vyvíja trenažéry na rôzne simulácie. A úspešní sú aj ďalší. Práve tu vidíme veľký priestor. Musíme prebrať všetky možnosti a potom sa môžeme pohnúť ďalej.

Môžete priblížiť aj ďalšie priemyselné odvetvia?

Čo sa týka energetiky, Kazachstan sa momentálne chystá zorganizovať referendum o výstavbe jadrovej elektrárne, ktoré sa bude konať šiesteho októbra. Ak sa kazašský národ rozhodne, že to je správny krok, tak ju vybudujeme. Vieme, že Slovensko má obrovské skúsenosti s atómkami, veď ste po Francúzsku druhou veľmocou jadrovej energetiky v Európskej únii. Z týchto zariadení získavate veľa elektriny. Preto som presvedčený, že by sme si mohli vymeniť skúsenosti aj v tejto oblasti. Radi by sme sa od Slovákov naučili, ako takéto elektrárne stavať, ako vyrábať jadrovú elektrinu a spracovať jadrový odpad. Prirodzene, za dodržiavania všetkých štandardov.

Uzbekistan, orientálny sen na Hodvábnej ceste: Magnet investorov, krajina tisíc a jednej šanci objavovať

Obojstrannou výhodou by v tomto smere mohlo byť prírodné bohatstvo vašej krajiny...

Presne tak. Kazachstan je najväčším producentom a exportérom uránu vo svete. Na globálny trh exportujeme 45 percent celosvetovej produkcie uránu. Ročne vyrábame 24-tisíc ton surového neobohateného uránu, ale vieme tiež produkovať jadrové palivo. Dodávame ho do Francúzska a Kanady. Čiže to je ďalšia vec, o ktorej by sme mali a naďalej rozprávať. No a potom je tu výmena študentov.

Máte čísla, koľko ich tu študuje?

Áno, aktuálne je na Slovensku takmer 300 kazašských študentov. A to je celkom dobré číslo, keďže pred vyše dvoma rokmi, keď som bol v Bratislave ešte ako veľvyslanec, ich tu bolo len okolo 80 až 100. Takže toto číslo neustále rastie. Dokonca viem o tom, že v raste bude pokračovať, pretože ešte tento rok ich sem príde ďalších 200 až 300. V Česku pritom na tamojších školách študuje asi tritisíc Kazachov. Dá sa teda povedať, že Slováci v tomto smere postupne dohŕňajú Čechov.

Čo u nás Kazachovia študujú?

Všetky možné technické špecializácie, predovšetkým na Slovenskej technickej univerzite v Bratislave, ale i na Univerzite Mateja Bela v Banskej Bystrici, Univerzite Komenského v Bratislave, **Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach** či na Technickej univerzite vo



Zvolene.

Spomínali ste aj cestovný ruch. Začína sa vo väčšej miere rozvíjať i tento segment?

Áno, ale boli by sme veľmi radi, keby Slováci cestovali ešte viac do Kazachstanu a naopak. Máme bezvízový režim pre Slovákov aj pre občanov ďalších krajín EÚ, takže dúfam, že niečo sa nám v tomto smere podarí zlepšiť. Plánujeme navzájom prepájať cestovné kancelárie z oboch krajín, ktoré tak budú môcť jednoduchšie ponúkať zázjazy pre turistov.

A čo pôdohospodárstvo?

Táto oblasť je vždy veľmi zaujímavá. V Kazachstane máme obrovský priestor na rozvoj pôdohospodárstva, len potrebujeme viac technológií. A práve tie majú Slováci. Ďalšia vec je spracovanie odpadu, čo sa priamo týka ekológie. Mal som stretnutie s generálnym riaditeľom slovenskej Eximbanky. Majú záujem podporiť viacero projektov v Kazachstane. Verím, že niektoré spoločnosti začnú už čoskoro dovážať zariadenia na spracovanie odpadu zo Slovenska do Kazachstanu.

V akom štádiu sa všetky tieto projekty nachádzajú?

Mnohé sa už rozbehli. Môžem povedať, že zatiaľ to ide celkom dobre. Dúfam, že tomu napomôže aj moje stretnutie s Petrom Mihókom, predsedom Slovenskej obchodnej a priemyselnej komory. Samozrejme, dôležitú úlohu by v tom mohla zohrať spomínaná medzivládka a podnikateľské fórum. A potom plánujeme zorganizovať aj stretnutia na najvyššej úrovni vrátane návštev premiérov a prezidentov, ktoré by mali byť významnou vzpruhou pre rozvoj našich ekonomických vzťahov.

V jednom z našich predchádzajúcich rozhovorov ste mi povedali, že Kazachstan chce robiť multivektorovú zahraničnú politiku. Podobnú odpoveď som počul aj z úst slovenského ministra zahraničných vecí Juraja Blanára, ktorý chce robiť diplomaciu na všetky štyri svetové strany. Vidíte tam určité prieniky a zintenzívňujú sa odvtedy aj vzťahy medzi našimi krajinami?

Ako sám dobre viete, Kazachstan prešiel po udalostiach z januára 2022 veľkými zmenami...

Niektorí tieto udalosti nazvali teroristickými útokmi...

Nie, neboli to teroristické útoky. Bol to pokus o štátny prevrat. Kazašský prezident Kasym-Žomart Tokajev následne rozhodol, že budeme prijímať a prehlbovať demokratické, ekonomické a sociálne reformy. Za dva, či takmer tri roky od týchto udalostí sme toho urobili naozaj dosť veľa. Zmenili sme ústavu, zlepšili sme mnoho zákonov. Teraz máme trošku iný politický systém než predtým. Stále síce máme prezidentskú republiku, ale určite nie je superprezidentská ako v niektorých iných krajinách.

Čo to v praxi znamená?

Prezident je prísne kontrolovaný a volený len na jedno obdobie, ktoré trvá osem rokov. Parlament má väčšiu moc, silnejšie sú aj jednotlivé politické strany. Sú tu i ďalšie kontroly vlády a ďalších inštitúcií zo strany občianskej spoločnosti. V ústave máme zakotvenú existenciu úradu splnomocnenca pre ľudské práva, o ktorom sa u nás teraz dosť veľa hovorí. Nanovo vybudovaný je tiež ústavný súd. No a čo sa týka medzinárodného diania, tak pokračujeme vo vyváženej a pragmatickej zahraničnej politike.

Reportáž z Uzbekistanu: Chevrolety, mauzóleá aj západné investície. Stredoázijský líder sa otvára svetu

Na všetky štyri svetové strany, ako aj my?

Áno. Rozvíjame dobré vzťahy s Ruskom, s Čínou aj so Západom, lebo podľa nás sú práve toto tri nohy pomyselných stoličiek, na ktorej stojí naša zahraničná politika. Máme aj štvrtú nohu, a tou je celkovo východ vrátane arabského a moslimského sveta. Čiže toto sú pre nás štyria najväčší, najdôležitejší a najperspektívnejší partneri.

Spomínate, že jedným pilierom vašej zahraničnej politiky je Rusko. Na jednej strane to chápem, je to váš veľký sused, s ktorým máte dlhodobo budované obchodné vzťahy. Napokon celé desaťročia ste spolu boli v Sovietskom zväze. Rusko však vo februári 2022 napadlo Ukrajinu...

Keď sa začala vojna na Ukrajine, tak sme sa museli veľmi rýchlo rozhodnúť, akú politiku budeme preferovať. A zostali sme na tých istých princípoch ako predtým – vážime si chartu OSN a medzinárodné právo. Podporujeme všetko úsilie o návrat k mieru a modlíme sa za to, aby sa vojna čoskoro skončila. Z nášho pohľadu to rozhodne nie je niečo, čo by sa odohrávalo niekde na Mesiaci, úplne mimo nás. Práve naopak. My tomu veľmi dobre rozumieme. Máme dobré vzťahy s Ruskom aj Ukrajinou. Určite je obrovskou tragédiou to, čo sa tam deje. V každom prípade, ak chce Slovensko posilňovať a rozvíjať vzťahy nielen s krajinami západu, ale aj východu, severu a juhu, tak presne taký istý názor máme na to aj my.

V Strednej Ázii navyše nastavuje geopolitické a mocenské siločiaru aj Čína. S takýmito susedmi musíte veľmi umne vyvažovať svoju diplomaciu i obchodné vzťahy...



So Slovenskom máme spoločné to, že sme vnútrozemské krajiny, ktoré nemajú more. Máme susedov, cez ktorých musíme obchodovať s ďalšími štátmi. A toto nezmeníme. Je to predsa len trošku iná vec, než keby sme mali more a oceán. Aj preto sme si navzájom takí blízki. Moje rozhovory s partnermi a kamarátmi na Slovensku boli veľmi otvorené a naviazané na konkrétne oblasti. Som si úplne istý, že sa nám podarí dostať naše vzťahy na novú úroveň. Musíme však na tom pracovať práve teraz.

Keď došlo v januári 2022 k spomínanému pokusu o štátny prevrat, vašej vláde prišli na pomoc jednotky Organizácie Zmluvy o kolektívnej bezpečnosti pod ruským vedením. Rusi o mesiac neskôr zaútočili na Ukrajinu. Neobávate sa, že po nej budete pre Putina ďalší na rade?

Vôbec nie. Poviem vám to takto – jedno staré kazašské príslovie hovorí, že sused je bližší ako vzdialený príbuzný. Preto uprednostňujeme dobré vzťahy so susednými krajinami, a to vrátane Ruska. Kazachstan vždy venoval osobitnú pozornosť posilňovaniu dobrých susedských vzťahov s Ruskom, pričom zohľadňoval stáročné historické a kultúrne väzby. Hranica medzi našimi krajinami je dlhá 7,5 tisíc kilometrov. Je to vôbec najdlhšia súvislá pozemná hranica na svete. V roku 2023 dosiahol obchodný obrat medzi našimi krajinami 26 miliárd dolárov. Rusko tak zostáva druhým najdôležitejším obchodným partnerom Kazachstanu.

Nežiadajú od vás Rusi aj vzhľadom na tieto fakty, aby ste sa zúčastnili na ich vojne proti Ukrajine? Nevydierajú vás tým?

Určite nie. Rusko nás o nič také nežiadalo a myslím si, že ani nebude žiadať. Kazachstan svoju vlastnú pozíciu k tejto situácii vyjadril veľmi jasne a ja som o tom hovoril už predtým. Jednoznačne podporujeme Chartu OSN. No a čo sa týka vojenskej spolupráce, práve teraz sme predsedníckou krajinou Organizácie Zmluvy o kolektívnej bezpečnosti. V rámci nej pracujeme na zlepšovaní spolupráce medzi členskými štátmi.

Zo stredoázijských republík sú jej členmi aj Kirgizsko a Tadžikistan. Zostávajúcimi krajinami tejto päťice, z ktorej práve Kazachstan je rozlohou najväčší, je Turkménsko a Uzbekistan. Prečo by sa svet mal zaujímať práve o tento región?

Stredná Ázia so svojou strategickou polohou a bohatým surovinovým potenciálom zaujíma dôležité miesto v medzinárodnej politike a hospodárstve. Región aktívne rozvíja medzinárodné väzby prostredníctvom formátov interakcie označovaných ako Stredná Ázia+. Jednotlivými partnermi sú v nich Čína, Rusko, USA, EÚ či Nemecko.

Malý krok pre voliča, veľký skok pre Strednú Áziu. Kazachstan chce byť regionálnym lídrom demokratizácie.

Na čo slúžia?

Tieto formáty ponúkajú nové možnosti spolupráce vrátane investícií do infraštruktúry, podpory bezpečnosti a rozvoja kultúrnych a vzdelávacích výmen. Okrem toho stredoázijské krajiny aktívne pracujú na zlepšení vnútornej interakcie a integrácie. Pravidelné stretnutia hláv štátov a predsedov vlád pomáhajú prehĺbovať vzájomné porozumenie, riešiť konflikty a koordinovať spoločné kroky v kľúčových oblastiach, ako je hospodárstvo, bezpečnosť a sociálny rozvoj.

Veríte, že váš región čaká veľká budúcnosť?

U nás o tom nikto nepochybuje. Prezident Tokajev charakterizoval súčasné obdobie ako renesanciu Strednej Ázie. Región s bohatým historickým dedičstvom a so strategickou polohou sa stáva dôležitým centrom hospodárskeho rastu a politického vplyvu. A to hneď z troch aspektov. Prvý je ten, že hospodársky rozvoj Strednej Ázie sa prejavuje aktívnym zavádzaním inovatívnych technológií, rozvojom infraštruktúry a priťahovaním investícií. Nové dopravné koridory, ako je modernizovaná Transkaspická medzinárodná dopravná cesta, zlepšujú prepojenie regiónu a skrátujú čas potrebný na doručenie tovaru medzi Čínou a Európou.

A čo ďalšie aspekty?

Druhý je ten, že intenzívnejšia regionálna spolupráca a integrácia umožňuje krajinám spoločne riešiť dôležité otázky, ako sú vodné zdroje, bezpečnosť a rozvoj infraštruktúry. No a po tretie – kultúrne oživenie a zachovanie historického dedičstva prispieva k posilneniu regionálnej identity a národného povedomia. Stredná Ázia sa skrátka stáva dôležitým aktérom svetového hospodárstva a politiky pripraveným významne prispieť ku globálnej stabilite a prosperite.

Kto je Roman Vasilenko

Od januára 2022 je námestníkom ministra zahraničných vecí Kazašskej republiky. Predtým vyše dvoch rokov pôsobil ako kazašský veľvyslanec na Slovensku. V 90. rokoch bol odborným asistentom referenta Medzinárodného oddelenia Úradu prezidenta a neskôr asistentom vedúceho Úradu predsedu vlády Kazachstanu. Na rôznych pozíciách pracoval na kazašskej ambasáde v Británii aj v USA.

Autor: Pavel Novotný



V jadrovej energetike ste veľmocou

6. 9. 2024, Zdroj: **Hospodárske noviny**, Strana: 7, Vydavateľ: **MAFRA Slovakia, a.s.**, Autor: **Pavel Novotný, hn**, Sentiment: **Pozitívny**, Téma: **Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach**. Kľúčové slová: **Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach**

Dosah: 11 426 GRP: 0,25 OTS: 0,00 AVE: 5301 EUR

Rubrika: Rozhovor

Veľmi radi by sme sa od Slovenska naučili, ako stavať atómové elektrárne, ako v nich vyrábať elektrinu a spracúvať odpad, tvrdí pre HN Roman Jurievč Vasilenko, námestník kazašského ministra zahraničných vecí.

Tento týždeň ste navštívili Slovensko. Môžete povedať, s kým ste u nás rokovali a akých oblastí sa vaše rozhovory týkali?

Stretol som sa s viacerými slovenskými predstaviteľmi, napríklad so štátnym tajomníkom ministerstva zahraničných vecí Marekom Eštokom či s ministrom obrany Robertom Kaliňákom. Samozrejme, bavili sme sa predovšetkým o rozvoji našich vzájomných vzťahov. Obe strany sa zhodli v presvedčení, že dnes máme vytvorené ideálne podmienky na ich prehĺbovanie. Máme síce medzi sebou dlhoročne veľmi dobré obchodné a ekonomické vzťahy, naša investičná spolupráca však nie je na takej úrovni, na akej by mala alebo mohla byť.

Môžete spresniť konkrétne čísla?

Minulý rok dosiahla naša obchodná výmena necelých 140 miliónov eur. Je to takmer nič – tak pre Slovensko, ako aj pre Kazachstan. Na porovnanie, s Európskou úniou obchodujeme v celkovej výške 42 miliárd eur ročne. Preto pevne veríme, že sa tieto čísla zlepšia.

Akým spôsobom by ste to chceli dosiahnuť?

Určite by sa dali zorganizovať vzájomné návštevy na najvyššej úrovni. Na stretnutiach v Bratislave sme sa vyjadrili v tom zmysle, že s cieľom pripraviť tieto návštevy zorganizujeme tretieho a štvrtého októbra v Kazachstane medzivládnu komisiu na kvalitnej úrovni. To znamená, že aj za účasti podnikateľského fóra. Dúfam, že tam prídu zástupcovia niekoľkých desiatok slovenských firiem. Takže na tomto teraz pracujeme spolu s ministerstvami zahraničných vecí a hospodárstva, ako aj so SARIO.

O aké odvetvia podnikania je na oboch stranách najväčší záujem?

Spresnili sme si, že najvýznamnejší potenciál pre ďalšiu spoluprácu existuje najmä v obrannom priemysle, ďalej v energetike, vo vysokoškolskom vzdelávaní, v cestovnom ruchu a v pôdohospodárstve. V tejto chvíli je to aspoň týchto päť oblastí. Ak hovoríme o obrannom priemysle, tak v Kazachstane veľmi dobre vieme, že Slovensko má skúsenosti so spracovaním zbraní, ktoré sa používali za socializmu a v súčasnosti sú už nepoužívané. To je jedna vec. Ďalšia vec je tá, že máme kvalitné moderné technológie. Ako príklad môžem uviesť spoločnosť Virtual Reality Media (VRM) z Trenčína, ktorá vyvíja тренаžéry na rôzne simulácie. A úspešní sú aj ďalší. Práve tu vidíme veľký priestor. Musíme prebrať všetky možnosti a potom sa môžeme pohnúť ďalej.

Môžete priblížiť aj ďalšie priemyselné odvetvia?

Čo sa týka energetiky, Kazachstan sa momentálne chystá zorganizovať referendum o výstavbe jadrovej elektrárne, ktoré sa bude konať šiesteho októbra. Ak sa kazašský národ rozhodne, že to je správny krok, tak ju vybudujeme. Vieme, že Slovensko má obrovské skúsenosti s atómkami, veď ste po Francúzsku druhou veľmocou jadrovej energetiky v Európskej únii. Z týchto zariadení získavate veľa elektriny. Preto som presvedčený, že by sme si mohli vymeniť skúsenosti aj v tejto oblasti. Radi by sme sa od Slovákov naučili, ako takéto elektrárne stavať, ako vyrábať jadrovú elektrinu a spracovávať jadrový odpad. Prirodzene, za dodržiavania všetkých štandardov.

Obojstrannou výhodou by v tomto smere mohlo byť prírodné bohatstvo vašej krajiny...

Presne tak. Kazachstan je najväčším producentom a exportérom uránu vo svete. Na globálny trh exportujeme 45 percent uránu celosvetovej produkcie. Ročne vyrábame 24-tisíc ton surového neobohateného uránu, ale vieme tiež produkovať jadrové palivo. Dodávame ho do Francúzska a Kanady. Čiže to je ďalšia vec, o ktorej by sme mali i naďalej rozprávať. No a potom je tu výmena študentov.

Máte čísla, koľko ich tu študuje?

Áno, aktuálne je na Slovensku takmer 300 kazašských študentov. A to je celkom dobré číslo, keďže pred vyše dvoma rokmi, keď som bol v Bratislave ešte ako veľvyslanec, ich tu bolo len okolo 80 až 100. Takže toto číslo neustále rastie. Dokonca viem o tom, že v raste bude pokračovať, pretože ešte tento rok ich sem príde ďalších 200 až 300. V Česku pritom na tamojších školách študuje asi tritisíc Kazachov. Dá sa teda povedať, že Slováci v tomto smere postupne dohŕňajú Čechov.

Čo u nás mladí Kazachovia zväčša študujú?



Všetky možné technické špecializácie, predovšetkým na Slovenskej technickej univerzite v Bratislave, ale i na Univerzite Mateja Bela v Banskej Bystrici, Univerzite Komenského v Bratislave, **Univerzite Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach** či na Technickej univerzite vo Zvolene.

Spomínali ste aj cestovný ruch. Začína sa vo väčšej miere rozvíjať i tento segment?

Áno, ale boli by sme veľmi radi, keby Slováci cestovali ešte viac do Kazachstanu a naopak. Máme bezvízový režim pre Slovákov aj pre občanov ďalších krajín EÚ, takže dúfam, že niečo sa nám v tomto smere podarí zlepšiť. Plánujeme navzájom prepájať cestovné kancelárie z oboch krajín, ktoré tak budú môcť jednoduchšie ponúkať zázjazy pre turistov.

A čo pôdohospodárstvo?

Táto oblasť je vždy veľmi zaujímavá. V Kazachstane máme obrovský priestor na rozvoj pôdohospodárstva, len potrebujeme viac technológií. A práve tie majú Slováci. Ďalšia vec je spracovanie odpadu, čo sa priamo týka ekológie. Mal som stretnutie s generálnym riaditeľom slovenskej Eximbanky. Majú záujem podporiť viacero projektov v Kazachstane. Verím, že niektoré spoločnosti začnú už čoskoro dovážať zariadenia na spracovanie odpadu zo Slovenska do Kazachstanu.

V akom štádiu sa všetky tieto projekty nachádzajú?

Mnohé sa už rozbegli. Môžem povedať, že zatiaľ to ide celkom dobre. Dúfam, že tomu napomôže aj moje stretnutie s Petrom Mihókom, predsedom Slovenskej obchodnej a priemyselnej komory. Samozrejme, dôležitú úlohu by v tom mohla zohrať spomínaná medzivládka a podnikateľské fórum. A potom plánujeme zorganizovať aj stretnutia na najvyššej úrovni vrátane návštev premiérov a prezidentov, ktoré by mali byť významnou vzpruhou pre rozvoj našich ekonomických vzťahov.

V jednom z našich predchádzajúcich rozhovorov ste mi povedali, že Kazachstan chce robiť multivektorovú zahraničnú politiku. Podobnú odpoveď som počul aj z úst slovenského ministra zahraničných vecí Juraja Blanára, ktorý chce robiť diplomaciu na všetky štyri svetové strany. Vidíte tam určité prieniky a zintenzívňujú sa odvtedy aj vzťahy medzi našimi krajinami?

Ako sám dobre viete, Kazachstan prešiel po udalostiach z januára 2022 veľkými zmenami...

Niektorí tieto udalosti nazvali teroristickými útokmi...

Nie, neboli to teroristické útoky. Bol to pokus o štátny prevrat. Kazašský prezident Kasym-Žomart Tokajev následne rozhodol, že budeme prijímať a prehlbovať demokratické, ekonomické a sociálne reformy. Za dva, či takmer tri roky od týchto udalostí sme toho urobili naozaj dosť veľa. Zmenili sme ústavu, zlepšili sme mnoho zákonov. Teraz máme trošku iný politický systém než predtým. Stále síce máme prezidentskú republiku, ale určite nie je superprezidentská ako v niektorých iných krajinách.

Čo to v praxi znamená?

Prezident je prísne kontrolovaný a volený len na jedno obdobie, ktoré trvá osem rokov. Parlament má väčšiu moc, silnejšie sú aj jednotlivé politické strany. Sú tu i ďalšie kontroly vlády a ďalších inštitúcií zo strany občianskej spoločnosti. V ústave máme zakotvenú existenciu úradu splnomocnenca pre ľudské práva, o ktorom sa u nás teraz dosť veľa hovorí. Nanovo vybudovaný je tiež ústavný súd. No a čo sa týka medzinárodného diania, tak pokračujeme vo vyváženej a pragmatickej zahraničnej politike.

Na všetky štyri svetové strany, ako aj my?

Áno. Rozvíjame dobré vzťahy s Ruskom, s Čínou aj so Západom, lebo podľa nás sú práve toto tri nohy pomyselných stoličiek, na ktorej stojí naša zahraničná politika. Máme aj štvrtú nohu, a tou je celkovo východ vrátane arabského a moslimského sveta. Čiže toto sú pre nás štyria najväčší, najdôležitejší a najperspektívnejší partneri.

Spomínate, že jedným pilierom vašej zahraničnej politiky je Rusko. Na jednej strane to chápem, je to váš veľký sused, s ktorým máte dlhodobo budované obchodné vzťahy. Napokon celé desaťročia ste spolu boli v Sovietskom zväze. Rusko však vo februári 2022 napadlo Ukrajinu...

Keď sa začala vojna na Ukrajine, tak sme sa museli veľmi rýchlo rozhodnúť, akú politiku budeme preferovať. A zostali sme na tých istých princípoch ako predtým – vážime si chartu OSN a medzinárodné právo. Podporujeme všetko úsilie o návrat k mieru a modlíme sa za to, aby sa vojna čoskoro skončila. Z nášho pohľadu to rozhodne nie je niečo, čo by sa odohrávalo niekde na Mesiaci, úplne mimo nás. Práve naopak. My tomu veľmi dobre rozumieme. Máme dobré vzťahy s Ruskom aj Ukrajinou. Určite je obrovskou tragédiou to, čo sa tam deje. V každom prípade, ak chce Slovensko posilňovať a rozvíjať vzťahy nielen s krajinami západu, ale aj východu, severu a juhu, tak presne taký istý názor máme na to aj my.

V Strednej Ázii navyše nastavuje geopolitické a mocenské siločiaru aj Čína. S takýmito susedmi musíte veľmi umne vyvažovať svoju diplomaciu i obchodné vzťahy...



So Slovenskom máme spoločné to, že sme vnútrozemské krajiny, ktoré nemajú more. Máme susedov, cez ktorých musíme obchodovať s ďalšími štátmi. A toto nezmeníme. Je to predsa len trošku iná vec, než keby sme mali more a oceán. Aj preto sme si navzájom takí blízki. Moje rozhovory s partnermi a kamarátmi na Slovensku boli veľmi otvorené a naviazané na konkrétne oblasti. Som si úplne istý, že sa nám podarí dostať naše vzťahy na novú úroveň. Musíme však na tom pracovať práve teraz.

Keď došlo v januári 2022 k spomínanému pokusu o štátny prevrat, vašej vláde prišli na pomoc jednotky Organizácie Zmluvy o kolektívnej bezpečnosti pod ruským vedením. Rusi o mesiac neskôr zaútočili na Ukrajinu. Neobávate sa, že po nej budete pre Putina ďalší na rade?

Vôbec nie. Poviem vám to takto – jedno staré kazašské príslovie hovorí, že sused je bližší ako vzdialený príbuzný. Preto uprednostňujeme dobré vzťahy so susednými krajinami, a to vrátane Ruska. Kazachstan vždy venoval osobitnú pozornosť posilňovaniu dobrých susedských vzťahov s Ruskom, pričom zohľadňoval stáročné historické a kultúrne väzby. Hranica medzi našimi krajinami je dlhá 7,5 tisíc kilometrov. Je to vôbec najdlhšia súvislá pozemná hranica na svete. V roku 2023 dosiahol obchodný obrat medzi našimi krajinami 26 miliárd dolárov. Rusko tak zostáva druhým najdôležitejším obchodným partnerom Kazachstanu.

Nežiadajú od vás Rusi aj vzhľadom na tieto fakty, aby ste sa zúčastnili na ich vojne proti Ukrajine? Nevydierajú vás tým?

Určite nie. Rusko nás o nič také nežiadalo a myslím si, že ani nebude žiadať. Kazachstan svoju vlastnú pozíciu k tejto situácii vyjadril veľmi jasne a ja som o tom hovoril už predtým. Jednoznačne podporujeme Chartu OSN. No a čo sa týka vojenskej spolupráce, práve teraz sme predsedníckou krajinou Organizácie Zmluvy o kolektívnej bezpečnosti. V rámci nej pracujeme na zlepšovaní spolupráce medzi členskými štátmi.

Zo stredoázijských republík sú jej členmi aj Kirgizsko a Tadžikistan. Zostávajúcimi krajinami tejto päťice, z ktorej práve Kazachstan je rozlohou najväčší, je Turkménsko a Uzbekistan. Prečo by sa svet mal zaujímať o tento región?

Stredná Ázia so svojou strategickou polohou a bohatým surovinovým potenciálom zaujíma dôležité miesto v medzinárodnej politike a hospodárstve. Región aktívne rozvíja medzinárodné väzby prostredníctvom formátov interakcie označovaných ako Stredná Ázia+. Jednotlivými partnermi sú v nich Čína, Rusko, USA, EÚ či Nemecko.

Na čo slúžia?

Tieto formáty ponúkajú nové možnosti spolupráce vrátane investícií do infraštruktúry, podpory bezpečnosti a rozvoja kultúrnych a vzdelávacích výmen. Okrem toho stredoázijské krajiny aktívne pracujú na zlepšení vnútornej interakcie a integrácie. Pravidelné stretnutia hláv štátov a predsedov vlád pomáhajú prehĺbovať vzájomné porozumenie, riešiť konflikty a koordinovať spoločné kroky v kľúčových oblastiach, ako je hospodárstvo, bezpečnosť a sociálny rozvoj.

Čaká región veľká budúcnosť?

U nás o tom nikto nepochybuje. Prezident Tokajev charakterizoval súčasné obdobie ako renesanciu Strednej Ázie. Región s bohatým historickým dedičstvom a so strategickou polohou sa stáva dôležitým centrom hospodárskeho rastu a politického vplyvu.

Roman Vasilenko (vľavo) sa v pondelok stretol v Bratislave so štátnym tajomníkom ministerstva zahraničných vecí Marekom Eštokom.

Kto je Roman Jurievič Vasilenko

Od januára 2022 je námestníkom ministra zahraničných vecí Kazachstanu. Predtým vyše dvoch rokov pôsobil ako kazašský veľvyslanec na Slovensku. V 90. rokoch pracoval na Medzinárodnom oddelení Úradu prezidenta a neskôr na Úrade predsedu vlády Kazachstanu. Na rôznych pozíciách pracoval tiež na kazašskej ambasáde v Británii či v USA.

Jedno staré kazašské príslovie hovorí, že sused je bližší ako vzdialený príbuzný. A týka sa to aj Ruska.

Autor: Pavel Novotný ©hn pavel.novotny@mafrასlovakia.sk



KARDIOCENTRUM AGEL KOŠICE-ŠACA POSÚVA HRANICE MODERNEJ LIEČBY SRDCOVO-CIEVNYCH OCHORENÍ

6. 9. 2024, Zdroj: **Nový Čas - Východ**, Strana: 21, Vydavateľ: FPD Media, a.s., Sentiment: Pozitívny, Téma: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Kľúčové slová: **UPJŠ**, Ďalšie zdroje: **Nový Čas - Bratislava**, **Nový Čas - Stred**, **Nový Čas - Západ**

Dosah: 558 000 GRP: 12,40 OTS: 0,12 AVE: 4649 EUR

Rubrika: CHRONICKÉ A CIVILIZAČNÉ OCHORENIA

Kardiocentrum AGEL Košice-Šaca opäť dokázalo, že je špičkou v poskytovaní zdravotnej starostlivosti a vzdelávania v kardiochirurgii a jedinou v oblasti roboticky asistovaných operácií srdca na Slovensku.

Pred pár týždňami, 9. augusta 2024, vykonali na Klinike srdcovej a cievnej chirurgie **UPJŠ** LF a KCE v Kardiocentre AGEL Košice-Šaca nový typ operácie srdca pomocou robota da Vinci. Okrem štandardne robených roboticky asistovaných operácií srdca kvôli ischemickej chorobe srdca bol vykonaný, prvýkrát na území Slovenskej a Českej republiky, roboticky asistovaný uzáver uška ľavej predsieni kvôli fibrilácii predsieni. Išlo o 76-ročného pacienta, ktorému bola zároveň roboticky vykonaná chirurgická revaskularizácia myokardu, pooperačný priebeh pacienta bol bez komplikácií.

40 OPERÁCIÍ MESAČNE

Kardiocentrum AGEL dosiahlo víťazstvo v anketách zdravotných poisťovní, v ktorých poisťenci hodnotia najlepšie zdravotnícke zariadenia, úspešne vykonalo množstvo unikátnych operačných a intervenčných zákrokov a v auguste dosiahlo ďalší míľnik – 500 vykonaných operácií srdca. A to všetko len za rok a pol od svojho spustenia. „Rýchlosť, akou sa nám podarilo zladíť celý „orchester“ a štandardne vykonávať 35 – 40 operácií mesačne, považujem skoro za zázrak,“ hovorí generálny riaditeľ a predseda predstavenstva Kardiocentra AGEL Košice-Šaca Prof. MUDr. František Sabol, PhD., MPH, MBA.

JEDINEČNOSTI KARDIOCENTRA

Počas svojej krátkej existencie Kardiocentrum zaviedlo do praxe množstvo unikátnych metód. Ako jediné vykonáva roboticky asistované operácie srdca. V intervenčnej liečbe niektorých štrukturálnych chýb sa zaradilo medzi lídrov a dosiahlo už aj svetové prvenstvo unikátnym riešením komplexnej vrodenej chyby srdca. Postupné rozširovanie spektra roboticky asistovaných operácií podčiarkuje opodstatnenosť tohto pracoviska, jeho unikátnosť, inovatívnosť a pokrokovosť. „Na konci tohto roka by sme radi spustili, v rámci štúdie, program roboticky asistovaných operácií chlopňových chýb srdca,“ dodáva generálny riaditeľ Kardiocentra. Aktuálne sa v Kardiocentre realizuje projekt obstarania a inštalácie unikátneho, tzv. fotónového CT prístroja. Ide o revolučnú zmenu v neinvazívnej diagnostike. „Fotónové CT zníži potrebu invazívnej diagnostiky pacientov, prináša úplne nové možnosti pri hodnotení významnosti postihnutia vencovitých ciev, ako aj možnosti hodnotenia závažnosti postihnutia krvného zásobenia srdca. Technológia prináša aj možnosť vykonávať jedinečné intervenčné zákroky s výrazne menšou radiačnou záťažou pre pacienta a personál. Skúšobná prevádzka prístroja by mala byť spustená začiatkom roka 2025. Kardiocentrum AGEL Košice-Šaca plánuje i naďalej investovať do nových technológií a odborného rozvoja svojich pracovníkov, aby sme pacientom poskytovali liečbu na svetovej úrovni,“ upresňuje Prof. MUDr. František Sabol, PhD., MPH, MBA.

www.agel.sk



Z väčšiny internátov na východe sa ozýval stavebný ruch

6. 9. 2024, 6:08, Zdroj: kosiceonline.sk, Sentiment: Ambivalentný, Téma: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Kľúčové slová: UPJŠ

Dosah: 3 805 GRP: 0,08 OTS: 0,00 AVE: 263 EUR

Východ Spravodajstvo

Kapacita pre vysokoškolákov nie je dostatočná.

Univerzity či zriaďovatelia stredných škôl každoročne využívajú letné mesiace na rekonštrukciu internátov. Inak to nebolo ani v Košickom samosprávnom kraji (KSK), ktorý na tieto opravy vyčlenil zo svojho rozpočtu približne 520-tisíc eur. Jana Jánošíková z Úradu KSK povedala, že v jedálni na Werferovej ulici v Košiciach sa vymenila vzduchotechnika a tiež sa opravil interiér internátu:

„Modernizáciou prechádza vestibul, spoločné priestory, študentské kuchynky a sociálne zariadenia. Okrem toho práve v školských kuchynkách realizujeme aj výmenu nábytku. V Školskom internáte pri Obchodnej akadémii Akademika Hronca 8 v Rožňave prebieha posledná etapa výmeny nábytku v školských izbách. V Školskom internáte Považská v Košiciach realizujeme opravu podláh. Čo sa týka ostatných školských internátov, v tých prebiehajú bežné opravy a údržba.“

Študentské domovy KSK majú k dispozícii 3072 miest. Župa neplánuje navyšovať ich kapacitu. Výnimkou je kampus pri SOŠ priemyselných technológií v Šaci, ktorý vzniká v súvislosti s príchodom Volva do Valalík.

Univerzita Pavla Jozefa Šafárika (UPJŠ) v Košiciach nerealizovala rozsiahle rekonštrukcie študentských domov. Jej hovorkyňa Laura Hoľanová to vysvetlila tým, že UPJŠ neboli na tento účel pridelené peniaze a zatiaľ neúspešne žiadala o kapitálové prostriedky od ministerstva školstva a z Plánu obnovy:

„V bloku D na internáte Medická je realizovaná pravidelná hygienická maľba v objeme približne 50-tisíc eur z vlastných zdrojov univerzity. Na internátoch sa neustále realizujú bežné opravy, tie univerzita hradí z vlastných zdrojov. Aktuálna kapacita študentských domovov je na úrovni 1750 lôžok. Vedenie univerzity plánuje navýšenie kapacity študentských domovov.“

Tri podlažia internátu na Exnárovej ulici sa rekonštruujú / PU

Podobne to bolo aj v Študentskom domove Univerzity veterinárskeho lekárstva a farmácie (UJLF) v Košiciach. Izby a spoločné priestory dostali nové hygienické maľby. Výfahy sa opravili a poškodené obkladačky a svietidlá sa vymenili. Vo vybraných priestoroch sa inštaloval kamerový systém a zrekonštruovali sa dve klubovne pre študentov.

Hovorkyňa UJLF Zuzana Bobriková pre Rádio Košice uviedla, že na parkoviskách v areáli internátov sa opravili výtlky a chodníky majú nový asfalt:

„V novom akademickom roku 2024/2025 sa bude pokračovať v postupnej rekonštrukcii izieb na jednotlivých poschodiach internátov. Aktuálne to čaká izba na 8. podlaží v budove Študentských domov na Ceste pod Hradovou č.13. Opravovať sa budú sociálne zariadenia – kúpeľne, toalety, ale aj kuchynky. V druhej etape sa bude pokračovať aj v oprave havarijného stavu rozvodu vykurovania z kotolne do budovy Študentských domovov č.11. V súčasnosti prebiehajú práce aj na dodávke rampového systému na vjazde do areálu. Naplánovaná je obnova časti chodníka pri budove Študentského domova č.13, súčasťou ktorej bude okrem polozenia nového asfaltu aj oprava betónového podkladu.“

Tieto práce sú financované z rozpočtu univerzity. Internát UJLF má kapacitu 833 lôžok, ktorá je plne obsadená. V súčasnosti tak nie je dostatočná a 129 študentov si musí hľadať ubytovanie individuálne.

Študentské domovy Prešovskej univerzity (PU) tvorí komplex štyroch objektov s vyše 1800 miestami. Vzhľadom na to, že záujem o ubytovanie prevyšuje kapacity internátov, univerzita uzatvorila zmluvu so súkromnou spoločnosťou, ktorá študentom neďaleko ulice 17. novembra ponúka 165 lôžok. Hovorkyňa PU Anna Polačková skonštatovala, že približne rovnaký počet miest je vysokoškolákom k dispozícii aj v kňazských seminároch:

„Okrem štandardnej údržby univerzitných objektov aktuálne realizujeme kompletnú interiérovú rekonštrukciu troch podlaží Študentského domova na Exnárovej ulici. Ide o systematickú, dlhodobu plánovanú rekonštrukciu, ktorou univerzita obnovuje svoj posledný zo štyroch internátov. V tomto letnom období realizujeme aj plánovanú rekonštrukciu kotolne, ktorá zásobuje teplom dva najväčšie študentské domovy na ulici 17. novembra vrátane univerzitnej jedálne. Okrem zvýšenia energetickej efektívnosti sa zároveň zvýši aj stabilita v dodávkach tepla, osobitne v zimných mesiacoch.“

Modernizácia troch poschodí internátu na Exnárovej ulici si vyžiada takmer 547-tisíc eur, pričom dotácia rezortu školstva predstavuje 300-tisíc eur. Rekonštrukcia kotolne bude stáť vyše 417-tisíc eur, z čoho 175-tisíc eur je hrađených z ministerstva.